Кожекова

Жаныбай Кожеков

Бисть Каныкей

8412

17

Институт языка литературы ... Кир. ФАН ...

285 тираж 500

№ VI   ~~Кырк~~ жазуусунан   ~~Атан~~ Түп нускасы

СССР ИА Кыргыз Филиалынын тил, адабият, тарих институту

Инв. № 57 26   Папка № 1-Д   Бети 162   Жолу 5022

1. Айтуучу (Фамилиясы, аты, туулган жылы, жери сабаты,) Кожеков Жакып 1884-ж. Жалал-Абад областынын Үч-Терек районундагы Бозгорун ср., ~~Үчкурган~~ Үч Бууракты кыштагында туулган. Сабаты жок.

2. Айтуучунун жанр боюнча мүнөздөөсү Семетейчи жана Сейтекчи.

а) манасты кимден үйрөнгөн атасы Кожоктон.

б) нече жашынан Манас айта баштады 16 ж.

в) манастын кайсы бөлүгүн айтат Семетейди жана „Сейтекти“ ~~бүт билет~~. „Манас“тан Чоң Казатты жана „Көкөтөйдүн ашын“ айтат.

г) манасчынын негизги кесиби. Дыйканчылык, Кожоюндарынын ~~кедей~~

3. Жыйноочу (фамилиясы, аты, туулган жылы, улуту, маалыматы кесиби.). К. Мифтахов К.Т. Башкыртстандын Салават районунун Ниязбаш айылында 1892 туулган. 1908-жылдан баштап мугалим. 1927-ж. кыргыз фольклорист. ~~2 жылдык литфакты жана географиянын бүтүр~~

4. Кайсы диалекте жазылган Кетмен-Төбө диалектинде.

5. Жазган жери Фрунзеде Совет көчөсү 147.

6. Убагы 22/XI - 1936 - 13/XII - 1936-ж.

7. Кайсы алфавитте жазылган Латынча.

8. Чыгарманын аты Каныкейдин Букарга качканы.

9. Кыскача мазмуну I. Сөз башы. Манастын Жакыптан туулушу, ата тегин. Жакыптын Кобошко тийгени. Каныкейдин Абыкеге эрге тийүүдөн баш тартканы. 1-39.

II. Абыке Кобоштун Каныкейди чапканы. 9-39.

III. Каныкейдин Чыйырды менен Семетейди алып качканы. 39-80.

IV. Бакайдын Каныкейди 15 күндүк жолго ~~сейин~~ узата барганы. 76-125.

V. Бакайдын үйүнө кайтканы. 125-132.

VI. Каныкейдин ачкалыктан жолдо азап көргөнү. 132-162. (Аягы бар).

1

Ajtuuçu: Qoçokov Çaꞑьbaj
Çazuuçu: Miftaqof Qajum.
/ 9/X-1936 — 28/X-1936/ ş.//

Semetej

Институт языка, литературы и истории
ОТДЕЛ РУКОПИСЕЙ
Инв. № 17
ФАН СССР гор. Фрунзе

17
25/XII 1946

I-tom

Qanikejdin Abike, Kobeştan qaçьp torkunu — Buqarga barƣanь.
/1-betten 349—betke çejin/

Søz başь.

77

Semetej atasь Manas Beejinge Çoꞑ ajazatga barƣan şьlь Qanikejden Toroƣon. Çaradar bolup, aq qulaşьn oqqo uçurup. Almambetti çejit ketirip, Beejinden çalu kalbaj, qьlƣan qazatь qabыl bolbaj; özy Qoꞑurbajdan çaradar bolup qapa bolup, Talasьna kelip atqanda aldьnan şyjynçy dep bir dubana kez keldi. Manas ajttь: „Çoꞑ atam Qaraqandan ycөөl bar ele. Eꞑ ulun Çarpak, Andan kala çoq ele. Ortanжьsь Kazƣaman Tөrt Çaman. Tөrtөnөn
Kazƣamandar

И

Bala ƶoq ele. Eƶ kicyysy ƶaqьptan ƶalqьz Manas menelem. Menden bala ƶoq ele. Aqqulam oqqo ucurup, Almambet ƶapit kotirip, Aƶьm qacьp qalmaqtan, ƶaradar balp kele atam. Kimge berem ƶyjyncy. Anda toqqan dubana, ƶyjyncy dep kelgenim, qolunda tosup ƶyrgonym, Aldaqanca kyn bolqon. Oapa bolboj ƶyro ber, Qanikej erkek toroqon. Ƶunun ƶonyn ajtam dep, aqones dep kyjny ƶol toqtum. Syjyncy men kelgen, ömyrlyy bolsun balaƶ dep, Ocyƶdy quup alar dep, Qaraƶa kozgo ijinboj qajьp bolup ƶonody. Syjyncy olegen dubana Qaja ketken dajьn bolinboj. Anda Manas ojlandь. Belgi Qanikejde bar ele. Beriptir qudaj perzentti, artьmda tuqum qaloptur. Oraƶьmьn qudajqa. Qajьp bolup ketkeni, Qoder iljas Qorьq cilten, qaldoocunun biri qo, artьmda perzent qalatbi ijim? Atamьn ƶolun izdenip, tyby qalmaqtan ocym alatbь ijim? Syjyncy ƶozgo bel bajlap, Ƶaradarьn bolbestan, ƶamaqь ƶozdy uqqanda, ƶyroqyno ƶbr bajlap, keldi Manas Talasqa. Manas ~~ﬆ~~ menen Qoz ƶajqal qbjamattьq dos bolup, Manasqa-

Amrul attь ƶьningizip Manaştь
Beşinden Talasqa cejin Qьz Saj-
qal baqьp kelgen eken. Manaş
Talasta yc çьl ƶarada balup
ƶatqan eken. Manaştьn kөzy-
nyn tirygynde Qanikej menen
Qьz Sajqal yc çьl ƶatьp Ma-
naştьn kymbөzyn bytkөrgөn.
Aŋa cejin Semetej yc ƶaşar
bolqon. Manaş ucu çьl bolgon.
~~Abike,~~ Manaş өlgөndөn kijin
Qьz Sajqal Qanikej menen birge
aza ƶatьp oltursaqan. On attь
kyn degende Manaştьn ortan-
cu qatьnь Naqьlajdan ƶanƶal
baştalqan. Qara Çoltaj ucu
Qanikej qatьn kelgeni, ƶajran
tөrөm Manaştan e ƶerqalьbьq
kөrgөnymçөq. Emi kimdi ƶa-
rap olturajьn. Өzy Kөbөşkө
araqa kiji ƶalьp, Naqlaj on
ƶeti kyn degende tijip ketti.
Çanƶaldьn baqьn baştaqan,
Ortancu qatьn Manaştьn
Qan ƶarınq qөzь Naqlaj, aqьlь
cataq qapьzaj. Abike, Kөbөş
degen Manaş menen kyny
batca eken. Ulun qatьnьn ulun
aqaşь kөbөş aldь. Kici qatьnь
Qanikejdi kiciyşy Abikege
alьp berebiz dep, ƶөrөq carasьn
arьbaq urup buzuldu.